C8C/BTX204/EE/20160526

वेळ : 3 तास **गुण : 80**

सर्वसाधारण सूचना :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. प्रत्येक उप–प्रश्न पाच गुणांचा आहे.
3. प्रत्येक उप–प्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे.
4. 80 गुणांच्या प्रश्नपत्रिकेचे आपल्या शिक्षणक्रमाच्या संरचनेनुसार गुणांत रूपांतर करण्यात येईल.

---

1. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप–प्रश्न सोडवा.

   a) दक्षिण भारतातील कापड गिरण्यांमध्ये घडलेल्या अपघातांमागील कारणे जाणून घेताना कोणत्या बाबी लक्षात आल्या? 5

   b) वातावरण, स्वच्छता आणि OSHAS पद्धत सांगा. 5

   c) जैव तंत्रज्ञानाच्या मते दिसून येणारे परिणाम सांगा. 5

   d) कापड व्यवसायातील सुरक्षितता आणि आरोग्य जपण्यासाठी कोणत्या बाबी महत्त्वाच्या आहेत? 5

   e) फॅक्टरी कायदा, 1948 नुसार सुरक्षा नियंत्रण सांगा. 5

2. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप–प्रश्न सोडवा.

   a) मशीनरीभोवती सुरक्षा कवच अथवा कुंपण बांधणे. 5

   b) मशीन दुरूस्ती करण्याची सुरक्षा सांगा. 5

   c) मशीन्स, चेन्स, दोरखंड आणि मशीनरी उचलून घेत असताना घ्यावयाची काळजी? 5

   d) कारखान्यात काम करतेवेळी कोणकोणती साधने कामगाराने वापरली पाहिजे? 5

   e) विषारी वायूंपासून घ्यावयाची काळजी सांगा. 5

3. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप–प्रश्न सोडवा.

a) हाताने चालविता येणारी यंत्रे सांगा. 5

b) कारखान्यात आगीमूळे होणारे अपघात किती प्रकारचे आहे व कोणते? स्पष्ट करा. 5

c) कारखान्यात आग लागल्याने कोणत्या प्रकारची काळजी घेतली जाते ते सांगा. 5

d) धोकादायक मशिन वर तरूण व्यक्तिची नेमणूक स्पष्ट करा. 5

e) कारखान्यात आग विझविण्याचे किती प्रकार यंत्र आहेत ते सांगा. 5

4. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप–प्रश्न सोडवा.

a) कामगार हा कारखान्यात कामकरतेवेळी तो आपली शुद्ध हरवला तर त्यावर प्रथमोपचार कसे कराल? 5

b) कामगार हा फैक्चर झाला असेल तर त्यांची ने–आण कसे कराल? ते सांगा. 5

c) कामगाराला कारखान्यात जखम झाली असता कोणत्या प्रकारे उपाय कराल ते सांगा. 5

d) कारखान्यात काम करणाऱ्या कामगाराला किती प्रकारचे अपघात होऊ शकते, ते सांगा. 5

e) कामगाराला डोळ्याला व कानाला जखम झाल्यास त्यावर कशाप्रकारे उपाय कराल? ते सांगा. 5

✦✦✦✦✦✦✦